יח א מיי׳ פכ״ג מהל׳

שבת הלכה ת [ופ"ו מהל' קרבן פסח הל"ו]: ים מ"' פ"ה מהל' ק"פ

הלרה די

מוסף רש"י

אל תכפירני בשעת הדין. כשאמר לו ר"ע הבא לי מועד לאלו כמועד

לשחיטה. כעם ר"א ואמר

לו עקיבא בשחיטה השבתני

נו עקיבה בשחיטה השבחני בשחיטה תהא מיתתך, ואמר לו ר"ע אל תכפירני

בשעת דין זה שאנו חולקין ודנין זה כנגד זה ואל

תכחד דבריך ראשונים חכור מה שלמדתני הואה

שכות כו' (ע"ז מו: ועי"ש עוד). ויעבירנה ארבע

אמות ברשות הרבים.

הוא הדין דמלי למימר ויוליא מרה"י לרה"ר, אלא

שברוב מקומות וענינים אמרינן יש לחוש להעברת

ארבע אמות ואין לחום להוצאה, כגון אם היה מונח בכרמלית או בקרקף

או בגינה, דאין כאן איסור

הולאה דאורייתא ויש כאן איסור העברה ברה"ר, או הגביהו על מנת ליטלו

ולא להוציאו ונמלך להוציאו

פטור משום הולאה אם לא עמד לפוש בינתיים,

. כדאמרינן במס' שבת (ה:

סוכה מג.). אין שוחטין וזורקין על טמא שרץ. זיי שירוני מורמיו מס

אין שוחטין וזורקין את הפסח על יחיד טמא

שרן, ונדחה לפסח שני,

ואף על גב דיכול לטבול ולאכול לערב, דאיכא מ״ד

דס"ל הכי. ויליף לה מאיש

איש כי יהיה טמא לנפש, ואפילו חל שביעי שלו ערב

הפסח במשמע דהוה ליה

כטמא שרץ, שאינו מחוסר אלא טבילה והזאה ויכול ליטהר כדי לאכול הפסח

הפסח ביום ההוא, דמשמע

הא למחר יכולין לעשותו

רבינו חננאל (המשך)

מהזאה דפסח מותיב ודחה

דברי עולא. ואוקימנא לעולם רבי אליעזר לימד

לר' עקיבא כי הזאה כדי לטהרו לעשות הפסח אינה

דוחה שבת וכאשר קבל

דוחוו שבונ .ב.... רבי אליעזר השמועה כך

שדחה ר' אליעזר ואתא

רבי עקיבא בעקיפין כדי שיזכור ר' אליעזר מתוך

. דברי ר' עקיבא גמרא שלו לפי שאין דרך תלמיד חכם לומר לרבו בפרהסיא

שכחת מה שלמדתני. ולר׳

אליעזר הזאה טלטול

אליעזר הואה טלטול בעלמא הוא אמאי לא דחיא שבת. אמר רבה

גזירה שמא יעבירנה ד׳

וניעבריה דהא שמעינן ליה

. לר׳ אליעזר דאמר מכשירי

מצוה כגון הרכבתו והבאתו חוץ לתחום דחו

שבת. ופרקינן היכא שרי ר' אליעזר מכשירי מצוה

היכא דגברא חזי, האי טמא

האידנא, לפיכך לא אידחא

אפי׳ טלטול. אמר רבה

קטן בריא מחממין לו חמין להברותו ולמולו בשבת

דהא חזי, אבל קטו חולה

םמ.

[תוספתא רפ"ה], ב) ע"ו דף מו:, ג) סוכה דף מב: ר"ה דף כט: מגילה דף ד: ובילה דף יו:ן, ד) ולחמן דף לד:], ה) לקמן פ: [פח. ל: לג. לג: ובחים כב:] ו) בס"ח: שאיני, ז) ולחמן לב.], ח) מכאן שייך לע"ב,

הגהות הב"ח (א) תום' ד"ה אם דתו וכו' שלאחר שחיטה את השבת: (ב) שם ד"ה הואה וכו"

והאמר ליה ר"ע או חילוף:

גליון הש"ם י תום' ד"ה שמא. ויחזור ויממא. עיין פרק י' מ"ו דפרה ובובחים דף ק"ה

מוסף תוספות

א. ולא בעית לחלק אלא משום דשמא ימצא זבח פסול משחט נמי לא לשחוט וכי תימא הכי נמי אפשר הקטר חלביו יוכיח הלכך פריך ליה שפיר. מוס' שחלק. ב. אע"פ שיש לחלק דהאי חזי והאי לא חזי, אלא ודאי ר' עקיבא לא חייש להאי טעמא כלל. שם. ג. הלכד אתא קרא . למימר דמיחייב. שס.

רבינו חננאל

תניא אמר ר' אליעזר ומה אה דחו מכשירי מצוה של קרביו והקטרת אימוריו את שכבר מצוה שלפני שחיטה כגון חתיכת יבלתו וכיוצא בה אמר ר' (יהושע) [עקיבא] שכבר נדחית השבת שכבו נודדו וושבו. בשחיטה הפסח, תאמר במכשירי מצוה שלפני השחיטה שלא נדחה השבת עדיין. ד"א שמא ימצא זבח פסול ונמצא אותם מכשירין שעשה מקודם כי בחלול שבת היו ראויה. ופריד רבי אליעזר אי הכי שחיטה נמי נימא הכי לא נשחוט שמא ימצא הזבח טרפה ונמצאת השחיטה ראימור ולא מצא ר' (יהושע) [ר"ע] תשובה. יש מי שאומר זאת התשובה השיב רבי (יהושע) [ר"ע] ברישא ונתפרכה, ואח"כ השיב התשובה הראשונה, מה לידחו מכשירי מצוה דלאחר שחיטה את השבת וכו' שאין בה פירכא. ירושלמי שלש עשרה שנה היה למד תורה ר' עקיבא תחלת תשובותיו שהשיב לו. אמר לו ר' יהושע הלא נא הלחם בו עתה.

והיא משום שבות כו', אמר ר' אליעזר ועליה אני דן כו', אמר לו הבא לי לאלו כמועד מועד לשחיטה. תניא אמר לו ר׳ השבתני בשחיטה תהא מיחחו אמר לו אל חכפירוי

דחתה שחיטה כבר את שבת במצותה הלכך הואיל וניתנה לדחות כבר לא גזרו בה שוב על שבות הלריך: ברישה. המר ליה החי טעמה שמה ימלא זבח פסול: ופרכיה. ואמר ליה א"כ משחט נמי לא נשחוט: בשחיטה השבחני. דבר שחוק וגיחוך שאמרת או חילוף ומה אם הואה שהיא שבות אינה דוחה שחיטה לא כל שכן שלא תדחה ובאת לעקור את מה שכתוב בו במועדו ויודע היים שאין זה ק"ו: אל **מכפירני**. אל תכפור במה שלימדתני הואה אע"פ שהיא שבות אינה דוחה ולכך דנתי קל וחומר זה לפניך אע"פ שאינוי כדאי אלא כדי שתשים אל לבך אחרי שבא זה לדון שחיטה מהואה מכלל דבהואה פשיטא ליה דלא דחיא מחוך כך חזכור מה שלימדתני דלא דחיא ותחזור בך ממה שאתה אומר ועליה אני דן: בשעת הדין. בשעה זו שחנו דנין עליה: ומאחר דאגמריה. ר' אליעזר גופיה דלא דחיא מאי טעמא פריד ואמר עליה אני דן: הואה דתרומה. הבא להזות עליו ליטהר כדי לאכול תרומה אגמריה דלא דחיא שבת דהא הפרשת תרומה גופא לא דחיא שבת: הוחת עמח מת כו'. חלמח דבהואת פסח השיבו והאמר אינה דוחה שבת אלמא דאגמריה ר׳ אליעזר דאינה דוחה מדפשיטא ליה כולי האי: אלא ודאי הואת פסח אגמריה. ומאי גזירת שבות איכא בהואה גזירה שמא יעבירנה בידו וכשהיה דן עליה עם ר' עקיבא שכח דבר זה מלמודו והכי גמי אמרינן בע"ו בפרק כל הצלמים (דף מו:) ר' אליעזר גמריה איעקר ליה ואתא ר' עקיבא לאדכוריה גמריה: דוחין אם השבם. אפי׳ מלאכה גמורה במס' שבת (דף קל.): היכא

ורבי אליעור. אמר לך האי לאו קל וחומר הוא דשבות מלוה עדיפא משבות דרשות הלכך יום טוב דשמחתו רשות גזרו על

מיחוי קרביו ואע"ג דאיתעביד ליה לורך גבוה: לא ידחו כו'. בתמיה למיעבד לורכי גבוה: דמה לי. כלומר דין הוא כן ומה לי לחמוה שהרי דגברת חזי. כגון להביח חיומל למילה דרך רשות הרבים שכבר התינוק ראוי למול אבל היכא דגברא לא חזי כגון האי טמא לא רמיא חיובא עליה ואין אלו מכשירי מצוה: אמר רבה לדברי רבי אליעור. דאמר כל היכא דגברא לא חזי ליכא חיובא עליה: קטן בריא. דבלאו רחיצה ראוי למול: מחמין לו חמין. בשבת קודם מילה: להברוחו. להיות בריא וחוק: קטן חולה. שכל זמן שלא ירחלוהו בחמין לא יראה למול ואם ירחצוהו יראה למילה: הכל אצל

שבות שלה אבל שבת דדקיית מלאכה שבו משום מנוה היא לא שאני התם משום דלא אפשר למיעבד מאתמול ונראה לר"י גזרו חכמים בה על השבות לדחות את המלוה: שלאחר שחיטה.

ור' אליעזר שבות דמצוה עדיף ליה תניא מצוה שלאחר שחיטה את השבת דאיתעביד ליה מצוה לא ידחו מכשירי מצוה שלפני שחיטה את השבת אמר לו ר' עקיבא דמה לי אם דחו מכשירי מצוה שלאחר שחימה את השבת שהרי רחתה שחימה את השבת תאמר ידחו מכשירי מצוה שלפני שחימה את השבת שלא דחתה שחימה את השבת דבר אחר שמא ימצא זבח פסול ונמצא מחלל את השבת למפרע אי הכי משחם נמי לא נשחם שמא ימצא זבח פסול ונמצא מחלל את השבת למפרע אלא הא אמר ליה ברישא ופרכיה והדר א"ל הך דמה לי אם בחו: השיב ר"ע ואמר הזאה תוכיח וכו': תניא אמר לו ר' אליעזר עקיבא בשחימה השבתני בשחיטה תהא מיתתו אמר לו ר' אל תכפירני בשעת הדין כך מקובלני ממך 🤈 אהואה שבות היא ואינה דוחה את השבת * וכי מאחר דהוא אגמרי' מאי מעמא קא הדר ביה אמר עולא רבי אליעזר כי אגמריה הזאה דתרומה אגמריה דתרומה גופה לא דחיא שבת ר"ע נמי כי אותביה הזאה דתרומה אותביה שהיא מצוה והיא משום שבות והוא סבר הזאה דפסח קא מותיב ליה מתיב רבה השיב ר"ע ואמר הזאת ממא מת תוכיח שחל שביעי שלו להיות בשבת ובערב הפסח שהיא מצוה והיא משום שבות ואינה דוחה את השבת אלא וודאי הזאה דפסח אגמריה וכי מאחר דאגמריה מ"ם קא פריך ליִה ר' אליעזר ר' אליעזר גמריה איתעקר ליה ואתא ר"ע לאדכורי גמריה ונימא לי' בהדיה סבר לאו אורח ארעא והואה מאי מעמא לא דחיא שבת מכדי מלמולי בעלמא הוא תדחי שבת משום פסח שמר רבה גזירה שמא יטלנה ויעבירנה ארבע אמות ברשות הרבים ולר' אליעזר ניעברי' דהא א"ר אליעזר מכשירי מצוה

אם דחו מכשירי מצוה שלאחר שחימה (4) השבת כו'. פי׳ בקונטרס מיחוי קרביו ותימה לר"י מה ראיה מייתי דילמא דמכשירי מצוה שלאחר שחיטה דקאמר היינו הקטר חלבים דאפשר

להמתין עד הלילה ודחי שבת וכן יש בירושלמי דקא אמר ר' אליעזר אימורי ליבור יוכיחו אע"פ שאפשר להמתין למולאי שבת מה לי מכשירין שלאחר שחיטה כו' והא דפריד משחט נמי לא לשחוט אע"ג דשחיטה לא אפשר מ"מ פריך משום שכבר הוכיח שחין חילוק בין אפשר ללא אפשר

מדשרינן הקטר חלבים א: הזאה דתרומה אגמריה. ומית לו למימר דר׳ אליעזר הי׳ סבור דבהזאה דפסח קאמר ר"ע ולכך היה משיב ועליה אני דן שתהא מותרת דהשתא סבירא לן דהואה דפסח דחיא שבת וקאמר ליה ר"ע (כ) זה חילוף שהיה סבור שר׳ אליעזר היה טועה

במה שלמדו דאינה דוחה: דתרומה גופה לא דחיא שבת. וא"ת נילף דתידחי שבת מכל הנהו וי"ל משום דיכול לקיים מצות אכילת תרומה אחר השנת: שמא יעבירנה ארבע אמות. וא"ת ואמאי חיישינן להכי הלא נושא מי חטאת טמא פיחזור ויטמא את המים ויש לומר דמעביר בכלי אבנים ובכלי גללים דלא

מקבלי טומאה: קמן בריא מחמין כו' דהא חזי. דווקא לר׳ אליעזר יש חילוק בין חזי ללא חזי אבל ר' עקיבא אינו מחלק כלל דהא קאמר במתני׳ הואה תוכיח ב: לא שנא חלש ולא שנא בריא אין מחמין לו חמין כו'. וכי אמר רבי אליעזר דמכשירי מילה דחו שבת ה"מ היכא שהוחמו חמין מערב שבת לחזי:

ים מדקמהדר אממא שרץ קסבר אין שוחמין כו'. מכל מקום חייב הוא כרת לפי שהיה יכול לטבול ואז היו שוחטין וזורקין

עליו כדאמר לקמן שוחטין וזורקין על טבול יום דשימשה ממילה ערבה: שוחמין וזורקין כו'. ואיים אי שוחטי' וזורקי' על טמא

שרך אמאי כתב רחמנא טמא אינו עושה פסח פשיטא דהא כתיב איש לפי אכלו לעכב דבעינן גברא דחזי לחכילה כדמוכח בכילד לולין (לקמן עח:) ונראה לרשב"א דאינטריך לאשמעינן דחייב בפסח שני דלא נימא דמיפטר משום דשני תשלומין דראשון הוא דחזי בראשון חזי בשני דלא חזי בראשון לא חזי בשני כדאמר לקמן גבי חגיגה בכילד לולין (לקמן פ.) ג אי נמי איצטריך למימרא דליבור עבדי בטומאה כדדרשינן איש כי יהיה טמא איש נדחה ואין ליבור נדחין:

ענוש כרת דברי רבי אליעזר והא הכא דגברא גופיה לא חזי וקתני ענוש כרת אלמא רמי חיובא עליה אמר רבה קסבר רבי אליעזר אין שוחטין וזורקין על טמא שרץ וכל

להיות לו מחמי חמין מערב שבת: איסיביה אביי ערל. גדול שלא מל ערב הפסח: ענוש כרס. בשביל שהיה ראוי לחקן מו׳ שעות מזמן דשחיטת הפסח ולמעלה ולא ניתקן ולא דמי לטמא ושהיה בדרך רחוקה שאין יכולין לתקן באותן שש שעות ומיקמי הכי לא רמיא חיובא עלייהו. אלמא אע"ג דלא חזיא רמיא מלוה עליה היכא דאפשר למיתקן והזאה נמי תדחה שבת דהא מלוה רמיא עליה ליתקן לכך. ואי קשיא אע"ג דלא חזיא רמיא מלוה עליה היכא דאפשר למיתקן והזאה נמי תדחה שבת דהא מלושי ואביעי ואפילו מל אינו ראוי הא הקיימא לן (לקמן דף 25.) הפורש מן הערלה כפורש מן הקבר ולריך הזאה שלישי ושביעי ואפילו מל אינו ראוי הא אוקמינן לההיא בערל נכרי שנתגייר בפרק האשה»: הכי גרסינן אמר רבה קסבר ר' אליעור אין שוחטין ווורקין על טמא שרץ:

דוחין את השבת אמרי הני מילי היכא

דגברא גופיה חזי ורמי חיובא עליה אבל

הכא דגברא גופיה לא חזי לא רמי חיובא

עליה אמר רבה לדברי ר' אליעזר קטן בריא

מחמין לו חמין להברותו ולמולו בשבת דהא

חזי ליה קטן חולה אין מחמין לו חמין

להברותו ולמולן דהא לא חזי ליה אמר רבא

ואי בריא הוא למה ליה חמין להברותו אלא

אמר רבא הכל חולין הן אצל מילה אחד

קטן בריא ואחד קטן חולה אין מחמין

לו חמין להברותו ולמולו בשבת דהא

לא חזי איתיביה אביי דיערל שלא מל

אין מחמין לו חמין למולו בשבת דהא לא חזי. ודחי וכל רבא אי בריא הוא חמיז בריא ולא שנא חולה אין מחמין לו חמין דהכל אצל מילה חולין הן ולא חזו. ומותיב אביי עלה ערל שלא מל ועשה פסח ענוש כרת דברי ר׳ אליעזר והא ערל לא חזי דכתיב וכל ערל לא יאכל בו ואע״ג דלא חזי גברא התני ענוש כרת אלמא בנו סירות הוא המה להיה היה היה היה היה בנו בנו בנו בנו היה בנו היה בנו איתה בנו של היה בנו שלות היה איכא איכא היובא עליה א היה אלינור אין איכא היובא עליה א שלים היה אלינור אין שוחטין ווורקין על טמא שרץ, וטמא מת שחל שביעי שלו להיות בערב פסח כטמא שרץ הוא ואין שוחטין עליו,

אליעזר הזאה דתרומה למדו, כלומר אם היה כהן טמא מת שחל שביעי שלו להיות בשבת אין מזין עליו בשבת לאכול בתרומה לערב, ומותיב ד' עקיבא מהזאה דתרומה להזאה דפסח, ופריד ד' אליעזר אימר דאמרינו הזאה דפסח דחיא שבת . דהא פסח עצמו דוחה שבת, תאמר בהזאה דתרומה שאין תרומה עצמה דוחה שבת. והביא רבה ברייתא מפורשת דר׳ עקיבא

מילה חולין הן. כל זמן שלא נרחלו

בחמין ואפילו לרבי אליעזר לריך